

KAMER OP ZEE

Nicolas Dickner

Kamer op zee

Vertaald uit het Frans door
Gertrud Maes en Martine Woudt

Nieuw Amsterdam *Uitgevers*

De vertaalsters ontvingen voor deze vertaling
een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

De uitgever ontving voor deze vertaling een subsidie
van SODEC, Société de développement des entreprises culturelles

SODEC
Québec

Deze uitgave is tot stand gekomen dankzij Éditions Alto,
in samenwerking met L'Autre Agence en 2 Seas Literary Agency

© 2015 Nicolas Dickner

© 2016 Nederlandse vertaling door Gertrud Maes
en Martine Woudt / Nieuw Amsterdam *Uitgevers*

Alle rechten voorbehouden

Omslag Studio Ron van Roon

Omslagbeeld iStock

Foto auteur © François Couture

NUR 302

ISBN 978 90 468 2053 7

www.nieuwamsterdam.nl/nicolasdickner

Dit boek is ter nagedachtenis aan Larry Walters

EEN

Lisa denkt aan het geld. Met een gasmasker strak op haar gezicht en een riek in de hand gooit ze plakken guano en vergane troep, neushoornskeletten en van motten krioelende nerts mantels uit het raam van de zolder – en ze denkt aan het geld.

Ze zet haar riek in een berg oude *Lundi's*, die door het vocht en de uitwerpselen aan elkaar geplakt zitten. Als een in slechte smaak geïnteresseerde paleontologe dringt ze diep door in de sedimentaire korsten van de cultuur. Boy George. Michèle Richard en Michel Louvain in hun jonge jaren. De zelfmoordpoging van Drew Barrymore. De Maandaglotto, tienduizend dollar aan prijzengeld, wekelijkse trekking. Plastische chirurgie bij Michael Jackson. Nog meer Maandaglotto. Lisa moet voor vijfhonderdduizend dollar aan Maandaglottobriefjes hebben weggeschept. En dan te bedenken dat al dat geld allang is gewonnen en uitgegeven – en waaraan? Aan hebbedingetjes, kleren, reisjes, kerstcadeaus – nu allemaal onder op de vuilnisbelt, verbrand in calorieën, verspreid in de atmosfeer.

Driftig stort Lisa zich op de stapel. De tijdschriften vliegen door het zolderraam, vallen naar beneden en storten twee verdiepingen lager met een doffe klap in de afvalcontainer. Tussendoor hoor je de grasmaaier van een buurman, de auto's die op straat langsrijden, de mussen op de akkers en de hond van de New Holland-dealer, die keffend achter een muskusrat aanzit. De witte ruis van de zomer, als het licht statische geluid van een FM-radio.

Lisa heeft het gevoel dat ze klem zit tussen twee posities. Van september tot juni vaart ze op de automatische piloot door de smalle schoolvaargeul. Geen onduidelijkheid, geen beslissingen om

te nemen. De zomer, daarentegen, herinnert haar er constant aan dat ze haar lot niet in eigen hand heeft. Ze verzint torens van Babel en reizen om Kaap Hoorn, tochten dwars door de Sahara en deeltjesversnellers, maar het geld – zelfs in bescheiden hoeveelheden – ontbreekt voortdurend om het simpelste plan voor elkaar te krijgen. Het geld dat nodig is om een fiets aan te schaffen. Het geld om naar de buitenbios te gaan. Het geld om een drone te bouwen, een kompas of een microscoop te kopen. Het geld om een cursus zeilen of kungfu te volgen. Het geld om de wereld te gaan veroveren.

Op haar vijftiende zit Lisa er net tussenin: oud genoeg om plannen te smeden, te jong voor een noemenswaardig baantje – en hier in de buurt liggen de interessante baantjes toch al niet voor het opscheppen. Deze zomer had ze de keus tussen aardbeien plukken met de Mexicaanse seizoensarbeiders of voor een symbolisch loon bij haar vader werken – en nu ze de zolder van villa Baskin aan het leeghalen is, vraagt ze zich af of ze niet beter de aardbeinvelden had kunnen kiezen. Dan had ze tenminste nog een mondje Spaans geleerd.

Al twee dagen gooit ze nu prehistorische pumps, kleevers, doorgezeten rotanstoelen, halve paspoppen, pauwenveren en wereldbollen, opklapkrukjes en balen velours gordijnen uit het raam. Ze spiest muizennesten, rieten manden en stapels parochieblaadjes aan haar riek. Een wieg, versierd met roze en zee-groene konijntjes. Gedeïmonteerde meubels. Een Grundig-kortegolfradio waar de achterkant vanaf is, zodat je een rij geblakerde radiobuizen ziet. Hotelbriefpapier, toneeldecors. Klapperpistolen. Waterpistolen. Botten.

Een heleboel kartonnen dozen met de woorden *Standard Oil* en *Чарльз Баскин* erop zitten stampvol souvenirs. Beschilderde sambaballen. Een fluwelen schilderijtje van een vollemaan tegen een achtergrond van kokospalmen, met onder de afbeelding de vermelding *Punta Cana* en op de achterkant *Hecho en China*. Flessen gekruide rum (leeg) en flessen kokosolie (vol). Duikbrillen, inheemse prullaria die zwart zijn gemaakt met schoensmeer. Halskettingen van walnoten, schelpen, specerijen, botjes, veren en Pepsi-doppen.

De grote handelsroutes van de twintigste eeuw kwamen uit op

deze zolder, en in de weer met haar riek vraagt Lisa zich af door welke geopolitieke waanzin het mogelijk was dat deze spullen gewenst, gekocht, verzameld, gebruikt en gekoesterd werden, en daarna laag voor laag zijn opgestapeld op deze ongezonde zolder, tot ze een massa vormden die op sommige plekken niet meer te onderscheiden is van de massa guano en vleermuizenlijkjes.

Nog even doorzetten, er ligt nog voor een uur.

Villa Baskin, die beurtelings de bijnaam 'Het Spookhuis', 'Het Domein van de chemicus' en 'Het Broeiness' heeft gehad, is een grote bouwval halverwege de weg van Huntingdon naar de Amerikaanse grens. Zes achtereenvolgende eigenaars hebben het smakeloos en zonder kennis van zaken gerenoveerd en het daarna aan de elementen overgelaten. Boven de natuurstenen muren, dik als die van een burcht, prijken pretentieuze kroonlijsten en een koperen dak, dat verschillende economische crisissen heeft zien langskomen. Het huis is gebouwd toen het dominion van Canada zich langzaam naar het westen uitbreidde, en straalt zelfs in zijn verval staat het onstuitbare optimisme van een wereldrijk uit.

Robert Routier aasde al tijden op villa Baskin. Voor de beroepsrenovateur vertegenwoordigde het huis een soort ideaal, de verheven, artistieke kant van zijn renovatiebedrijf – een soort tegengif voor alle smakeloze bungalows die hij al jaren aan de lopende band opknapte, projecten waarmee hij zich financieel in de nesten werkte. Hij was net vierenzestig geworden en voelde de tijd voorbijvliegen. In zijn ogen betekende villa Baskin zijn laatste kans om iets te volbrengen, om er op een waardige manier mee te stoppen.

Het onderwerp van zijn verlangen was helaas eigendom van een Chinese multinational. De Chinezen kochten alles in het district op, van bosbouwpercelen tot boerderijen, en ook maar meteen het verkrotte erfgoed. Je zag ze in gehuurde Fords door de streek rijden, gewapend met kluis koffertjes en satelliettelefoons. Deze onverstoorbare annexatie van het grondgebied leverde geen enkele commerciële activiteit of zichtbaar gewin op. Het betrof een zuiver fiscaal offensief, dat het gezond verstand te boven ging – maar zelfs op irrationeel en fiscaal gebied viel villa Baskin niet te rechtvaar-

digen, en na een paar jaar in een vastgoedportefeuille te hebben liggen verstoffen werd het pand tijdens de financiële crisis eindelijk weer te koop gezet.

Met het fanatisme van een drugsverslaafde wierp Robert Routier zich op de kans.

Het Broeïnest werd zonder wettelijke garantie verkocht, wat zelfs na een vluchtig bezoek begrijpelijk was: de buitenkant zag er niet uit, maar binnen was het nog erger. De plek leek op een verlaten kraakpand, een indruk die werd versterkt door enorme verweerde spiegels die tegenover elkaar hingen en zo een eindeloze gang creëerden, met her en der nevels en zwarte gaten, waar je misselijk van werd als je er te lang in keek. Behalve door die griezelige spiegelgalerij werd het gebouw gekenmerkt door een algehele afwezigheid van rechte hoeken. Alles was schots en scheef. Het stonk er, het behang kwam los, de vloerplanken rotten – maar de staat van het huis veranderde niets aan de vastberadenheid van Robert Routier: zijn liefde was blind, doof en zelfs behoorlijk gestoord. De transactie werd binnen achtenveertig uur door een notaris vastgelegd, alsof er haast bij was om eens en voor altijd schipbreuk te lijden.

Robert & dochter zijn meteen na Sint-Jan aan de klus begonnen, en sindsdien brengt elke dag zijn eigen portie verborgen gebreken aan het licht. Het werk dreigt tot de kerst te gaan duren, en Robert begint zich heel stilletjes af te vragen of hij niet doodleuk de meest recente misser van een spectaculaire reeks beoordelingsfouten heeft gemaakt.

De middag loopt ten einde als Robert zijn hoofd door het trapgat van de zolder steekt, met witte wenkbrauwen van het gips en twee kringen van zijn bril rond zijn ogen. Zijn dochter heeft goed werk verricht: de vloer is vrijgemaakt, afgekrabd en gebezemd, en is nu relatief schoon. Er hangt nog wel een dichte wolk stof in de lucht, waardoorheen vaag de grijze gestalte van Lisa te zien is, die de inhoud van een laatste kartonnen doos staat te bestuderen. Robert trekt zijn neus op. Het stinkt naar roet en verpulverde mummies.

‘Vijf uur!’

Lisa kijkt met de ronde, glazige ogen van het gasmasker naar

haar vader. Om haar heen liggen, als voor een garageverkoop, een stuk of tien antieke fototoestellen op de vloer. Lisa trekt haar stofmasker af en bestudeert de Leica in het smoezelige licht dat door het zolderraam valt.

‘Mag ik ze houden? Alsjeblieft?’

Hij pakt een Polaroid met balg, houdt hem onder zijn neus. Het toestel stinkt naar dood beest.

‘Wat wil je ermee doen?’

Ze haalt haar schouders op.

‘Geen idee. Ik wil ze gewoon houden.’

Robert strijkt over zijn snor, iets wat hij altijd doet wanneer hij van zijn stuk is gebracht, zodat er een wolkje gips opdwarrelt. Ten slotte maakt hij een grootmoedig gebaar: na het reinigen van de augiasstal heeft mevrouw zijn dochter beslist het recht verworven een handvol snuisterijen te houden, als dat haar belieft. Ieder zijn buit.

Ze dalen weer af naar de frisse lucht. Lisa heeft haar masker op haar voorhoofd geschoven, zoals een soldaat met zijn helm doet, en draagt met een raadselachtige glimlach haar doos onwelriekende camera's op haar heup. In tegenstelling tot wat ze net beweerde, weet ze heel goed wat ze met deze fototoestellen van plan is.

Nadat ze de tuinslang tot op het grasveldje aan de voorkant hebben getrokken, spuiten ze elkaar schoon. Lisa kijkt naar de berg kadavers die uit de container puilt en kan niet geloven dat zij dat allemaal uit het raam heeft gegoooid.

In Roberts oude Dodge Ram rijden ze terug naar huis, met de raampjes open. De wind is lekker, maar Lisa voelt zich verstopt. Ze hoest en snuit en scheldt. Rotzolder.

Ze rijden door het bos en de velden alsof ze in volle vaart nergens heen gaan. Voorbij het bord FRONTIÈRE É.-U. BORDER U.S.A. 500 M zijn ze er. Een weggetje rechts komt uit bij een parkeerplaats met grind en een rij brievenbussen erlangs. Naast de afvalcontainer staat een bordje met WELKOM OP LANDGOED BORDEUR. Een paar jaar geleden is het bordje doelwit geweest van een bezielde vandaal, en nog steeds kun je lezen: WELKOM OP LANDGOED BOREDOM –

WERELDHOOFDSTAD VAN DE VERVELING, geschreven met lichtgevende oranje verf.

Niemand weet waarom dit onbeduidende mobilhomepark de naam Landgoed Bordeur draagt. De algemeen aanvaarde verklaring wil dat het een verhaspeling is van het woord *border*. Maar merkwaardiger is de benaming 'landgoed', die suggereert dat de bewoners van dit oord landeigenaars zijn. Daar trapt niemand in.

Voorbij de parkeerplaats ontdek je enigszins anarchistisch lopende straten. De oudste woningen zijn daarheen gesleept bij wijze van jachthut, toen het bos zich nog naar alle kanten uitstreckte. Destijds werd deze plek alleen 's zomers bewoond. Langzamerhand maakten de hutten plaats voor vakantiehuisjes, en de huisjes voor permanente verblijven. De meest recente woningen van het landgoed zijn in serie geproduceerd, op de lopende band, in plastic gewikkeld als een nieuwe iPod, afgeleverd met een vrachtwagen en ter plaatse uitgepakt.

Maar of ze nu oud zijn of nieuw, deze zogenaamd verplaatsbare woningen staan inmiddels allemaal op een betonnen fundering en hebben de aansluitingen van de moderne beschaving: elektriciteit, telefoon en septic tank. Toch heeft het landgoed zijn tijdelijke karakter en zijn deprimerende vergankelijkheid niet verloren.

Zodra ze thuis is, springt Lisa met haar doos fototoestellen uit de bestelbus en loopt rechtstreeks naar haar vaders werkplaats: een oude Maersk-container, die achter het huis is geparkeerd.

De tl-buizen knipperen en verlichten de wanden vol verbazingwekkend gereedschap: uit het interbellum daterende, maar wel zorgvuldig gescherpte schrobzagen, schroevendraaiers zoals ze niet meer worden gemaakt, beitels en gutsen die door obscure metaalmeesters zijn gesmeed. Lisa heeft zich vaak afgevraagd waar dat gereedschap vandaan kwam. Als ze hem met vragen bestookte, noemde Robert rommelmarkten en vage erfenissen, maar in zijn verhalen voelde je altijd achtergehouden informatie en geheimzinnigheid. Lisa weet alleen dat haar vader, als hij op zaterdagavond somber gestemd is, naar zijn gereedschap gaat zoals een ander naar het altaar van een boosaardige god zou gaan, of naar een doos be-duimelde *Playboys*.

Ze stalt haar toestellen uit op de werkbank. Ze heeft er geen verstand van, maar het lijkt haar een goede buit: een Kodak Retina 11a, een Leica 111 in zijn leren foedraal, een Mercury Satellite 127, kleine Instamatics 110 van zwart plastic, en niet te vergeten de patriarch van de doos, een Polaroid met balg. Lisa doet de werklamp aan, pakt een fles methanol, borstels en lappen en begint die oudjes op te poetsen.

Tijdens het borstelen blijft ze maar snotteren en hoesten. Wat heeft ze opgelopen op die ongezonde zolder? Asbestose, of neurotoxische sporen, of een restje Spaanse griep? Of die ziekte die vleermuizen uit de Verenigde Staten hebben meegebracht, het witteneuzensyndroom?

Als haar vader haar roept voor het eten liggen de toestellen onder de lamp te glanzen, maar ze stinken nog steeds naar de zolder. Ze moeten gelucht worden. Ze legt ze voorzichtig in de doos en wast drie keer haar handen met veel zeep.

Op tafel staan twee dampende borden spaghetti 'op z'n Bobs' – met tomatenpuree en vegetarisch spek –, die ze in zichzelf gekeerd verorberen. Lisa voelt een aangename warmte door haar armen stralen. Misschien leert ze geen Spaans, maar ze kweekt wel spierballen.

Zodra ze de laatste hap achter de kiezen hebben, raffelt Lisa de vaat af en dan kondigt ze aan dat ze de rest van de avond weg is. Ze grijpt in het voorbijgaan haar grijze hoody en de doos stinkende camera's en gaat er als een speer vandoor. Niet nodig om te zeggen waar ze naartoe gaat.

Buiten is het zo'n perfecte avond zoals die er alleen in augustus zijn. Ergens aan de rand van het park blaft een hond. Buren schelden tegen elkaar. Venus zakt naar de horizon. Voor het huis naast hen is meneer Miron onvermoeibaar in de weer met de motor van zijn Datsun, onder een looplamp die boven zijn hoofd hangt. Geconcentreerd als Kasparov tegenover Deep Blue lijkt hij zich af te vragen of hij niet eindelijk aan de gemakzucht zal toegeven en het hele motorblok zal vervangen.

Lisa loopt de rue du Bonheur op, ontwijkt de jeugdige Evel Knievels, die de tijd doden door met hun BMX over verkeersdrempels te

springen, buigt af via het terrein van het huis dat al twee jaar te koop staat en volgt de rue de l'Allégresse tot de impasse de la Gaieté.

De woning van de familie Le Blanc staat achter in de steeg, daar waar de aardbeinvelden van de boerderij Covey Hill beginnen. Elke zomer worden daar tientallen Mexicanen gedropt. Mexicanen en Guatemalteken, en binnenkort Salvadoranen, Hondurezen en allerlei andere Olmeken. Ze komen in mei. Oogsten de sla, de aardbeien, de kool. Vertrekken weer na het maisseizoen. Maar zo laat in de zomer zijn de aardbeinvelden verlaten en ziet het huis van de familie Le Blanc eruit als een voorpost van de beschaving.

Lisa gaat naar binnen zonder te kloppen. De hordeur klappt vlak achter haar dicht.

Mevrouw Le Blanc zit op de bank haar teennagels te lakken terwijl ze *Deens voor dummies* leest, dat met behulp van haarspelden voor haar open blijft liggen. Het is een aantrekkelijke vrouw, en in tegenstelling tot Lisa's vader heeft zij nog een groot deel van haar leven voor zich. Ze draait zich half om naar Lisa en schenkt haar een brede glimlach.

'Hallo, schoonheid! Eric is in zijn heiligdom.'

Inderdaad is Erics kamer netjes als een kapel. Er slingeren geen vuile kleren over de vloer, geen oude sokken en geen stinkende espadrilles – maar eerlijk gezegd kan Lisa zich niet herinneren wanneer ze Eric voor het laatst sokken of schoenen heeft zien dragen. Er ligt niets overbodigs op het bureau en in de boekenkast zijn de boeken geordend volgens een ingewikkeld systeem. In de hoek van de kamer staat de vogelkooi open, en drie volstrekt identieke parkieten zitten op de bovenste plank, elk op zijn eigen lievelingsboek.

Eric zit op bed, met zijn laptop op schoot, zijn oortjes in en twee liter merkloos druivensap onder handbereik, en haalt fouten uit computercodes. Op zijn scherm staan tien geopende vensters op elkaar gestapeld te downloaden, te compileren, te berekenen of in stilte te wachten. Naast hem op bed ligt een digitaal fototoestel, een gewone Canon PowerShot uit de laagste prijsklasse.

De drie parkieten fladderen op, vliegen een rondje door de kamer en gaan weer op de boekenkast zitten, waar er eentje de snee van een Robert Heinlein van een minuscule puntkomma vogelpoep voorziet.

Lisa doet op de drempel haar schoenen uit en zet zonder iets te zeggen haar doos oudjes op het bed, naast de PowerShot. Een eeuw fotografietechnologie op een vierkante meter.

Eric trekt de oortjes uit zijn oren en kijkt een poosje naar de doos, zonder iets te zeggen. Ten slotte pakt hij de Mercury Satellite. In plastic gegoten, een beetje geribbeld, beschrijft een Spoetnik een sierlijke elliptische baan.

‘Wat is dit?’

Stralend laat Lisa zich op bed vallen.

‘De oplossing voor onze geldproblemen.’

Na zeven jaar winterslaap komt Jay op luchthaven Trudeau met haar nog warme paspoort, haar autorisatiebrief vol stempels en handtekeningen, en een eenvoudige schoudertas. Geen incheckbagage. De autoriteiten hebben haar tweeënzeventig uur toegestaan, ze heeft voor tweeënzeventig uur spullen meegenomen. Ze heeft geen computer, usb-stick, compact disc, geheugenkaart, fototoestel of telefoon bij zich, niets wat verdacht kan lijken.

Bij de beveiliging wordt ze overdreven zorgvuldig gefouilleerd. Ze maken haar ziplockzakje leeg, ruiken aan haar tandpasta en haar handcrème. De kleinste naad van haar tas wordt binnenstebuiten gekeerd, betast en met een zaklamp beschenen. Ze laten haar naar een kantoor gaan, waar een medewerkster haar adresboekje kopieert en haar portefeuille leeghaalt. Ze bestudeert deel drie van de *Complete werken* van Jules Verne: een stootvaste editie, met gecapitonneerde kaft. Ze voelt aan de luchtballon die in reliëf in het namaakleer is gedrukt. Het is duidelijk dat de medewerkster heeft besloten dat die drie verende millimeters onbekendheid een risico voor de nationale veiligheid vormen – en Jays mening over de kwestie interesseert niemand.

Het is allemaal de schuld van Horacio Guzman.

Na genoeg Davidoffs te hebben weggepaft om een deuk in het bruto binnenlands product te slaan, na vijftien jaar te hebben gehoest en bloed en slijm te hebben opgegeven, na tot diep in het kleinste vitale orgaan, hersens inbegrepen, uitzaaiingen te hebben gekregen, is Horacio Guzman in bed gaan liggen, bij het raam op de bovenverdieping, en heeft verklaard er niet meer uit te willen komen.

Kort daarna, tussen twee hoestbuien door, heeft hij de wens uitgesproken dat La Pequeña werd gewaarschuwd.

Het verzoek verraste iedereen. Niemand wist meer waar of hoe ze La Pequeña konden bereiken. Ze was al jaren geleden verdwenen. Sommigen waren zelfs vergeten dat ze bestond. Er waren twee weken intensief zoeken nodig geweest voordat een vriend van een vriend van de familie Jay via een oud Yahoo-adres vol spam wist terug te vinden.

Het bericht bestond uit vijf woorden (zes als je de ondertekening meetelde): *‘El viejo se está muriendo.’*

Nadat ze een internationale telefoonkaart had gekocht (contant betaald) en een telefooncel had gevonden, nam Jay contact op met het hoofdkwartier van de Guzman-clan. Een neef bevestigde het bericht: Horacio ging dood, Horacio lag op sterven. Jay beloofde in het eerste het beste vliegtuig te springen en hing op.

Ze had er meteen spijt van.

Eenzijds was het haar niet toegestaan om terug te gaan. Anderzijds wist ze niet meer zo goed of er nog wel echt een band tussen haar en de familie Guzman bestond. Dit telefoontje was hun eerste contact in zeven jaar.

Maar er was geen tijd voor metafysische vragen. Horacio hoestte het laatste restje longen uit zijn lijf. Jay moest in actie komen.

Eerst moest ze ervoor zorgen dat het verblijfsverbod werd opgeheven.

Jay begon aan haar lijdensweg. Ze liep ongevraagd allerlei kantoren binnen, pleitte voor haar zaak, beklom de steile wanden van de hiërarchie. Overal werd ze kil ontvangen. Het probleem was niet zozeer dat ze vertrok, maar dat ze terugging om Horacio Guzman op te zoeken. Wilde ze zichzelf niet liever op tien dagen vakantie in Mexico trakteren, all inclusive?

Uiteindelijk klom ze op tot de Commissie Voorwaardelijke Invrijheidstelling. Na een lang telefoongesprek met de reclaseringsambtenaar, de tweede adjunct-districtscommissaris van de marechaussee en een mysterieuze mevrouw Bourassa kreeg Jay toestemming voor een ‘tijdelijke opschorting van clausule 5(b) en bijlage iv om humanitaire redenen, gelet op haar voorbeeldige

gedrag in de afgelopen zes jaar, acht maanden en twaalf dagen.’

De opschorting in kwestie zou tweeënzeventig uur van kracht zijn, graag of niet.

Jay koos voor graag.

De kift van Jules Verne is ten slotte ingekerfd met een afbreekmes en onderzocht met een zaklantaarn, wat de grensmedewerkster blijkbaar gerust heeft gesteld. Jay kan haar spullen dus weer inpakken en naar de internationale transitzone gaan.

Onderweg naar haar gate verwacht ze toch nog dat een medewerker van de luchthavenbeveiliging haar zal aanhouden en zal zeggen dat ze van mening zijn veranderd, dat ze niet meer mag vertrekken. De arrestatie kan geheid elk moment plaatsvinden.

Maar niemand houdt haar tegen.

Ze klemt haar kaken op elkaar en houdt ongelovig haar adem in, en ze ontspant pas tien minuten nadat ze zijn opgestegen, als het vliegtuig naar het zuiden is gedraaid en het luchtruim van Montreal heeft verlaten. De motoren veranderen van toerental, de lampjes voor de veiligheidsgordels gaan uit. Jay kan nog steeds niet geloven dat ze haar hebben laten gaan. Ze voelt zich uitgeput. Ze heeft bijna zin om te huilen.

Het grootste gedeelte van de vlucht – inclusief de tussenlanding in Toronto – brengt ze half duttend door en ze wordt pas weer echt wakker als het landingsgestel de baan van luchthaven Las Americas raakt.

Haar trommelvliezen doen pijn. Het vliegtuig mindert trillend vaart en rolt dan rustig over de vlakte van de luchthaven. Jay brengt de druk in haar oren in balans. Hier en daar wordt er geapplaudisseerd. Haar buurvrouw slaat een kruis en drukt een kus op haar vingertoppen. Een paar stoelen voor Jay begint een vrouw een extreem grote koffer uit het bagagerek te trekken, ondanks de waarschuwingen die uit de luidsprekers klinken. Hij ontglipt haar boven het hoofd van een man, een fles water rolt over de grond, ze schelden elkaar de huid vol in het Engels en het Spaans.

Opeens pakt de stewardess de microfoon weer: alle passagiers moeten blijven zitten, luchthavenmedewerkers zullen de cabine